

Khung khổ lý thuyết của tăng trưởng kinh tế tác động đến lượng phát thải CO₂ tại các nền kinh tế mới nổi

Nguyễn Hoàng Chung^(*) • Nguyễn Đức Trung

Ngày nhận bài: 23/8/2021 | Biên tập xong: 02/12/2021 | Duyệt đăng: 10/12/2021

TÓM TẮT: Phát thải CO₂ đang được xem là vấn đề cấp bách tại các nền kinh tế mới nổi vì các quốc gia này đang trong quá trình hội nhập kinh tế. Nghiên cứu đã khảo lược một số lý thuyết liên quan bao gồm lý thuyết Đường cong môi trường Kuznets, giả thuyết "thiên đường ô nhiễm" và giả thuyết "sự cải thiện ô nhiễm" nhằm tìm hiểu mối quan hệ giữa hội nhập kinh tế và lượng phát thải CO₂ có sự kết hợp với yếu tố thể chế tại các quốc gia. Các bằng chứng thực nghiệm trong nghiên cứu cho thấy, sự tồn tại của lý thuyết Đường cong môi trường Kuznets, tự do hóa thương mại, vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài và thể chế là các nhân tố tác động đến mức phát thải CO₂ tại các nền kinh tế mới nổi.

TỪ KHÓA: Hội nhập kinh tế, phát thải CO₂, thể chế.

Mã phân loại JEL: C33, F15, Q56.

1. Giới thiệu

Phát thải CO₂ được xem là nguyên nhân chính dẫn đến hiệu ứng nhà kính (Haapanen & Tapio, 2016). Tại các nền kinh tế mới nổi, lượng CO₂ bình quân đầu người gấp 1,75 lần so với toàn thế giới; điều này chứng tỏ mức độ ô nhiễm tại khu vực này cao hơn so với bình quân của thế giới (Nguyen & ctg, 2018). Do đó, nghiên cứu sử dụng biến số phát thải CO₂ là đại diện để đo lường mức độ ô nhiễm môi trường (ONMT) hay chất lượng môi trường tại các nền kinh tế mới nổi. Nhiều nghiên cứu đã khẳng định mối quan hệ giữa ONMT và các hoạt động kinh tế (United Nations Conference on Trade and Development - UNCTAD, 2019; Nguyen & ctg, 2018; Ertugrul & ctg, 2016; Center for Global Development - CGD, 2015;

Marošević & Jurković, 2013; North, 1990) khi mà các hoạt động này là tác nhân chính góp phần gia tăng hiệu ứng nhà kính (Spangenberg, 2007). Theo đó, nghiên cứu này khảo lược yếu tố tự do hóa thương mại (Trade openness - Trade) và vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (Foreign Direct Investment - FDI) là hai yếu tố tác động đến môi trường thông qua các sự chuyển dịch vốn, công nghệ từ các nước phát triển sang các nền kinh tế mới nổi (Kahouli &

^(*) **Nguyễn Hoàng Chung** - Trường Đại học Thủ Dầu Một Bình Dương; Số 06 Trần Văn Ơn, Phường Phú Hòa, Thành phố Thủ Dầu Một, Tỉnh Bình Dương;
Email: chungnh@tdmu.edu.vn.